

KOTKAS

Noorte Kotkaste juhtide ajakiri

TARTUS

25. AUGUSTIL 1936

Nr. 7/8

Ühtluse poole organisatsiooni välisilmes!

Kapten A. Raudsepp.

Rööbiti noorte kotkaste ridade tihendamise ja kasvatusküsimuste kohandamisega meie rahvuslikule omapärale peame silmas pidama ka organisatsiooni välisilmet, nagu esinemised üksikult ja üksustena ja vormi kandmine. Esinduslikul küljel on suur mõju organisatsiooni sisemise töö edukusele.

Käesolevas kirjutises puudutan vaid vormikandmise küsimust. Noorte kotkaste vorm on nägus ja rõõmsatooniline. On välditud üksiku kadumine rivis üldise ühetoonilisesse massi, millega säilitatakse isik ka hulga keskel. Milline tähtsus sellel on noore isiksuse kasvatamisel, sellest on siin liigne kõnelda.

Kõik noorkotka vormi osad oma lõikelt ja välisuselt moodustavad tervikulise rõivastise, mis kogupildis väga sobib noortele ja noorte organisatsioonile. Noorte Kotkaste vorm oma ilu juures on ka omapärane. Vormi rahvuslikku omapära kriipsutavad alla sini-musta värvi kombinatsioon ja rahvusmuustriline vöö, mis tahab meid eriti juhtida sidemete otsimisele

meie esivanemate tugevale, suuremeelsele ja elujõulisele kotkavaimule ja muile väärtusile. Ka hügieeniliselt on noorkotka vorm otstarbekas.

Kuid kahjuks rikutakse meie vormi ühtlust ja ilu sellega, et ei kanta vormi selliselt, nagu see on ette nähtud ja maksima pandud vormikirjelduses (vt. Kaitseliidu vorm, NK Peastaabi Teated nr. 2). Kõige sagedamini puutub silma nähtus, et vormirõivastist kantakse segamini erarõivastega. Hukkamõistmist väärib ka vormikuue või pluusi juures igasuguste värviliste pikkade ja golfipükste kandmine, sündigu see siis vanemate või nooremate organisatsiooni liikmete poolt.

Kui tahetakse vormikuube või -pluusi „lõpuni“ ära kasutada tööriietusena koos erariietusega, siis sel juhul tuleb vormirõivastelt täielikult kõrvaldada organisatsiooni tunnused, järgu ja erialade märgid, rääkimata mütsimärgist, kaelarätist või vööst. Praegu aga eksitakse vormikandmise reeglite vastu rängalt. Aga kes on selles süüdi? Arvatavasti küll mitte noo-

red niipalju kui just juhid, kuna nad pole noorte tähelepanu juhtinud nendele küsimustele ega kontrollinud, kas käiakse korralikus vormis. Selline nähtus on aga lubamatu.

Siis peame omaks võtma vaate, et Noorte Kotkaste organisatsioon on noorte päralt. Seepärast organisatsioonis peab valitsema ka noorte vaim ja ilme. Nii pole lubatav ka väliselt rikkuda seda ilmet. Olgu nõudeks, et vanemad tege-lased, Noorte Kotkaste organisatsiooni liikmed, peavad noorte keskele astudes kandma noortele ettenähtud vormi ühes sinna juurde kuuluvate märkidega. Kuigi vanematel juhtidel on lubatud kanda kuube ja pikki siniseid pükse, tuleb seda ühtluse saavutamise huvides täpsustada nii, et pikad püksid jääksid ainult seltskondlikkude esinemiste puhkudeks. Seejuures pikad püksid noorte vormi osana ei saa üldse kõne alla tulla.

Samuti pole soovitatav, et noortejuhid ilmuvad noorte keskele kaitseliidu ja kaitseväe vormis, kuigi see ametlikult lubatud. Vanemate juhtide kohus on noortele vormikandmises eeskujuks olla ja

kui juhid ise noorkotka vormi austavad, siis nad tõstavad sellest lugupidamist ka noorte silmis ja ühtlasi lähendavad enesele noori, mis omakorda soodustab vastastikust arusaamist ja koostööd.

Noorte kotkaste osavõtuks kaitseliidu tööst noorkotka vormis peaks jääma maksma senine kord, kuid noorte kotkaste tööst võetagu osa vaid noorkotka vormis. Kui on armastust meie noorsoo organiseerimise ja kasvatusse vastu, siis leitakse ka võimalusi ohvrite toomiseks noorkotka vormi soetamise näol.

Noorte Kotkaste Peastaabi kavatsuste kohaselt korraldatakse käesoleval sügisel (arvatavasti oktoobrikuus) juhtide suurnõupidamine Tallinnas. Et see nõupidamine saavutaks peale temale asetatud sihtide veel ka tervikliku välisilme, siis on tingimata nõutav, et kõik juhid ilmuvad sinna noorkotka vormis. Kui moodustame sisemiselt terviku, siis andku sellest tunnust ka meie välisilme!

Kõike kokku võttes — ilu ja ühtluse huvides — suuremat austust noorkotka vormile ja selle kandmisele noorhaugaste, noorkotkaste ja noortejuhide poolt!

Millistel teemadel kirjutatakse magistriväitekirju.

Noortemagistri väitekirju on kirjutatud ja kaitstud järgmistel teemadel: „Rühma süsteem“ — mag. V. Pirsko, „Kasvatuslik külg noorkotkaste rühmas“ — mag. J. Udikas, „Noorkotkluse normaalset arengut takistavaid asjaolusid maal“ — mag. A. Allik, „Rühma tegevuse kava“ — mag. R. Lahi, „Distipliinist noorte kotkaste organisatsioonis“ — mag. A. Ohaka ja „Noorkotkalik distipliin“ — mag. H. Agu.

Väitekirjad on koostamisel järgmistel kotkajuhtidel järgmistel teemadel: „Malevkonna staabi ülesanded“ — B. Rosenbaum, Viru malevast; „Juhi kohustused ja vahakord noorkotkalikus kasvatusse süsteemis“ — A. Soo, Tartumaa malevast; „Kehalise kasvatusse piirjooned ja ulatus

NK organisatsioonis“ — K. Lang, peastaabist; „Vanakotka ülesanded rühma juhtimisel“ — E. Kumari, Tallinna malevast; „Teed noorkotkaste rakendamiseks väikeloomapidamise ja aianduse aladel“ — J. Viilup, Järva malevast; „Tööarmastuse arendamine noorkotkaste organisatsioonis“ — O. Randvee, Tallinna malevast ja „Tööprogramm ja selle kujundamine vanemate poiste rakendamiseks noorkotkluses“ — A. Kepp, Tartumaa malevast.

KOTKAJUHT O. RANDVEE KAITSES MAGISTRIVÄITEKIRJA.

Pühap., 2. aug. k. a. kaitstes oma magistriväitekirja: „Tööarmastuse arendamine noorkotkaste organisatsioonis“ kj. O. Randvee. Oponeerisid noortemagistrid J. Tedersoo ja K. Liping.

Töökavade koostamisele!

Noortemagister V. Hiir.

Noorkotkaste rühmade töö on ainult siis edukas, kui see toimub teadlikult, pidevalt, ja kui rakendatakse töökava poisse huvitavaid tegevusalasid.

Seepärast uuele tegevushooajale vastu minnes olgu kõikide juhtide esimeseks mureks töökava koostamine, et saaks asuda kavakindlale tööle, alates esimestest koondustest sügisel.

Aastase töökava koostamine rühmale on küllaltki raske ülesanne. Ent pole ka võimalik anda mingisugust üldist töökava,

kuud. Tegevusalade loetluses toodud kirjandus aitab hõlbustada vastavate alade käsitlust.

On loomulik, et rühma töös ei suudeta rakendada kõiki tegevusalasid, vaid neist tuleb valida ainult sobivamad ja poisse huvitavamad. Samuti võib loetletud tööaladele lisandada veel uusigi.

Kuid peale tööalade valiku tuleb juhtidel püstitada ka teatavad sihtjooned eeloleva hooaja tööks. Kuna NK organisatsiooni ülesandeks on kujundada pois-

Malevate abivanemaid ja abipealikuid.

V. Alttoa, Lääne maleva abivanem.

Kapten O. Ilves, Petseri maleva abipealik.

T. Koobas, Lääne maleva abivanem.

R. Saarniit, Petseri maleva abipealik.

milline sobiks kõikidele rühmadele, kuna need erinevad ilmelt, koosseisult, poiste huvialadelt ja noorkotkalikkude teadmetskuste tasemelt. Ka kohalikud olud etendavad töökava koostamisel tähtsat osa.

Et kergendada juhtide tööd, on alljärgnevalt toodud rida aineid ja tegevusalasid, nagu need on käsitlemist leidnud Harju, Petseri ja Tartumaa malevates ja millised peaksid andma võimaluse pikemaajalise töökava koostamiseks. Tegevusalade hõlpsamaks teostamiseks on märgitud ka nende teostamisajad, s. o. vastavad

test tõelisi noorkotkaid, siis see põhimõte kajastugu ka rühma töös. Sellele vastavalt rühma aastase töö üldisteks sihtideks võiks olla:

1. Rühma sisulise töö süvendamine.

Rühmale kindel ja pikemaajalisem töökava, milline on ühtlustatud salkade töökavadega. Hoolitseda, et staabi liikmed, salkade pealikud ja nende abid omaksid noorkotka-kotkapoja katsejärke.

Rühmas täiel määral teostada salga töö süsteem. Vanemate poiste leidudes organiseerida neist eriülesannetega salku.

Salkade nimed, lipud, tegevusraamatud ja hüüud. Salga vaimu kujundamine. Salkadevahelised võistlused. Salgapealike väljaõppeks neile erikoonduste korraldamine.

Noorkotkaliku vaimu süvendamine ja sõprustunde kasvatamine. Rühma ettevõtted (koondused, peod, lõkkeõhtud jne.) olgu hästi läbi mõeldud ja hoolsalt ette valmistatud. Ei tohi esineda nähtusi, mis võiksid varju heita NK organisatsioonile.

Rühma asjaajamine korraldada maleva staabilt saadud juhendite kohaselt.

2. Rühmale kodu ja varustise hankimine (telgid, lipp, trumm,

signaalsarv, esmasabi paun, pioneer- ja kõõgivarustus jne.).

3. Rühma välisilme kujundamine ja riviline esinemine.

Rühma riviline esinemine, samuti iga üksiku noorkotka esinemine ja käitumine olgu laitmatu. Selleks töötatagu hoolsalt rivi alal. Kõik juhid ja noorkotkad omaga korralikku vormi.

Nii üldiselt tegevusaladest ja sihtjoontest rühmade töökavade koostamisel. Nüüd aga asugem tegevuskavade vaatlusele ja selgitamisele, millistel aegadel neid käsitleda.

Tegevusalasid rühmade töökavade koostamiseks.

Üksikuid tegevusalasid ja nende allikaid.

1. Rühma staabi töö: Staabi liikmete kohustused vaata põhim. § 57—70. Maleva vanema käskkirjad, ringkirjad ja korraldused avaldatakse enamikus KL maleva „Teatajas“, inform. materjali leidub „Kaitse Kodus“, tegevusjuhendeid juhtide ajakirjas „Kotkas“ ja „Peastaabi Teadetes“. Rühma asjaajamise kord, „Kaitseliidu vorm“ ja NK käsiraamatud, KL dokumendid, R. Philipsi „Salga süsteem“.

2. Õppetööde võistlus: vastavad ringkirjad ja võistlustest osavõtu kutse, millised Peastaap saadab kõikidele üksustele.

3. „Alati valmis“ võistlus: võistlustingimused on avaldatud peavanema ksk. nr. 84—20. 05. 36. a. ja peastaabi poolt kõigile rühmadele samal ajal välja saadetud.

4. Katsed ja erikatsed: NK käsiraamatu anded, põhimäärused ja peastaabi teated.

5. Pioneeral: NK käsiraamatu II, III ja V anne, Peastaabi teated nr. 5, Kaitseväge pioneereeskiri.

6. Signalisatsioon: NK käsiraamatu II anne, Peastaabi teated nr. nr. 2, 4 ja 5. „Kotkas“ nr. 1 — lk. 8, nr. 3 — lk. 53.

7. Mudelite ja õppevahendite valmistamine: NK käsiraamatu II ja III anne. Peastb. teated nr. 4 ja 5. Kapten Andreesen'i „Kuidas ehitada lendav lennuk-mudel“. „Kotkas“ nr. 1. lk. 8.

8. Käsitöö: Peastaabi teated nr. 5.

9. Laager: NK käsiraamatu II ja III anne. Peastb. teated nr. 5.

10. Laagri varustus: NK käsiraamatu I ja III anne. „Kotkas“ nr. 2 — lk. 32 ja nr. 4 — lk. 63.

11. Tabelite ja diagrammide valmistamine: NK käsiraamatu V anne. Peastaabi teated nr. 5.

12. Vibulaskmine: Peastaabi teated nr. 5. — A. Möldro ja V. Peil „Vibusport“.

13. Rivi: Jalaväe rivi eeskirja I osa. Peastaabi teated nr. nr. 2 ja 5. Riigikaitselise õpetuse käsiraamat. „Kotkas“ nr. nr. 4 ja 5.

14. Esmasabi: NK käsiraamat I osa ja Dr. Sumbergi „Samariitlaste käsiraamat“.

15. Gaasiasjandus: Peastaabi teated nr. 5 ja Dr. Sumbergi „Samariitlaste käsiraamat“.

16. Toiduvalmistamine: NK käsiraamatu III anne.

17. Aastapäevad ja pidustused: Kaitseliidu, kodutütarde ja noorkotkaste üksuste aastapäevad. 3. jaanuar — vaherahu maksmahakkamise päev ja 3-min. seisak sõjas langenute mälestamiseks. 2. veebruar — rahulepingu allakirjutamine Tartus. 24. veebr. — Vabariigi aastapäev, vastlapäev, jüriõhtu, maistule, 27. mai — noorkotkaste põhimääruste kinnitamine, Võidupüha, mardija kadripäevad, 30. novembr. — noorkotkaste rühmituste algpäev, Peastaabi

teated nr. 5, „Kotkas“ nr. 1, lk. 13, ja nr. 4, lk. 59.

18. Laulud ja mängud: NK käsiraamatu anded. Peastaabi teated nr. 5. „Leelo“ anded. „Noorkotka mängude käsiraamat“ I ja II osa.

19. Tseremooniad: NK käsiraamatu I ja III anne. Peastaabi teated nr. 1 ja 5.

20. Rühma ajakirjad: Peastaabi teated nr. 5.

21. Kooli- ja eneseharidus: Peastaabi teated nr. 5.

ka I anne. Peastb. teated nr. 5. „Kotkas“ nr. 1, lk. 8.

Rahvamajandus: NK käsir. V anne, samuti ka I anne. Peastb. teated nr. 5.

30. Salga süsteemi rakendamine: NK käsiraamatu anded. R. Philips'i „Salga süsteem“. „Kotkas“ nr. 2 — lk. 27, „Kotkas“ nr. 3—50, nr. 7.

31. Kodu uurimine: Eesti Rahvaluule Arhiivi ankeetkava (nõutada Eesti Rahvaluule Arhiivist, Tartus, Aia tän.). Kodu kaunistamine. „Kotkas“ nr. 4, lk. 57.

Kaitseliidu ülem kindral J. Orasmaa Valga kodutütarde ja noorte kotkaste näitusel käesoleva aasta kevadel.

22. Kodumaa ajalugu: NK käsiraamatu I ja V anne. Peastaabi teated nr. 5. Kodumaa ajaloo õpperaamatud.

23. Kombeline kasvatus: NK käsiraamatu I anne. Peastaabi teated nr. 5.

24. Jalutuskäigud: NK käsiraamatu II ja V anne. Peastaabi teated nr. 5.

25. Fotograafia: Peastaabi teated nr. 5. Foto käsiraamatud.

26. Tulude hankimine: Peastaabi teated nr. 5.

27. Võistlused: NK käsir. V anne. Peastaabi teated nr. 5.

28. Kehaline kasvatus: NK käsir. I ja III anne. Peastaabi teated nr. 5.

29. Metsandus: NK käsir. V anne, samuti ka I anne. Peastb. teated nr. 5. „Kotkas“ nr. 1, lk. 8.

Põllundus: NK käsir. V anne, samuti ka I anne. Peastb. teated nr. 5. „Kotkas“ nr. 1, lk. 8.

Aiandus: NK käsir. V anne, samuti

32. Vormide muretsemine: Peastaabi teated nr. 2. „Kaitseliidu vorm“ ja käskkirjad. „Kotkas“ nr. 4, lk. 71, nr. 3, lk. 52.

33. Pesapall: Ltn. Lepp'a „Pesapalli määrustik“.

34. Suusatamine, suuskade valmistamine: Ltn. Lepp'a „Suuskade valmistamise õpetus“ ja „Suuskade korrashoiu õpetus“.

35. Looduse uurimine: NK käsiraamat II anne. „Kotkas“ nr. 1, lk. 8.

36. Turism: „Kotkas“ nr. 1, lk. 8.

37. Riigikaitseline õpetus: „Kotkas“ nr. 1, lk. 8. Riigikaitselise õpetuse käsiraamat. „Kotkas“ nr. 2. lk. 23., ja nr. 5—83.

38. Tuletõrje ala: „Kotkas“ nr. 1, lk. 9. Tuletõrjuja käsiraamat.

39. Töö kodukultuuri alal: „Kotkas“ nr. 4—61. Kauri-Mühlberg „Kodukaunistus“.

40. Rahvatantsud: NK Peastaabi Teated nr. 5. A. Raudkats „Rahvatantsud“.

◆◆◆ Igale rühmale telk! ◆◆◆

Tegevusalad käsitatuna kuude kaupa.

O k t o o b e r.

Uute liikmete vastuvõtmine.

Rühma asjaajamise korraldamine maleva staabilt saadud juhendite kohaselt.
NK Peastaabile nimekiri õppetööde võistlusest osavõtmiseks.

Juhtide ja noorte töö vääristamine, esitades neid tunnustusväljendite saamiseks maleva staabile.

Rühma töökava koostamine tegevushooajaks 1936./37. a., aluseks võttes salga töösüsteemi.

Ettevalmistusi „Alati valmis“ võistluseks ja võistluse teostamine.

Vibude valmistamine ja vibulaskmine.

Rivi alal: salga ja rühma koonduste tseremooniad, valvel ja vabalt seis, tervitamine rivis ja väljaspool rivi.

Vormide muretsemine.

Okariinpillide või mõnedest teistest pillidest orkestri moodustamine ja harjutused.

Luuramine ja jälgede lugemine.

Tule tegemine väljas ja veekeetmise võistlus.

Laule.

Mänge, eriti välimänge.

Katsete ja erikatsete sooritamine, pearahku pannes neile katsetele, milliseid tuleb sooritada vabas looduses.

Mudelite valmistamine.

Rahvatantse.

Kavade koostamine NK org.-i aasta-päeva koonduseks või lõkkeõhtuks novembrikuus.

Arutlusi, kuidas oleks võimalik suuski valmistada.

N o v e m b e r.

„Alati valmis“ võistluste läbiviimine ja materjalide esitamine.

Vormide muretsemine. Kõik juhid ja poisid vormi!

Suuscade valmistamine.

Noorte Kotkaste organisatsiooni aastapäeva (30. nov.) pidulik tähistamine.

Mardi- ehk kadripäeva pühitsemine (salkades) vanade eesti rahvuskommete kohaselt.

Rühma registreerimise teatised 2 eks. maleva staabile.

Lindude söögilaudade ülesseadmine.

Naaberüksuste küllastamine.

Katsete ja erikatsete sooritamine.

Mudelite valmistamine.

Võimlemine ja sisemänge.

Rivi. Kordamine, tervitamine, harjutused rivis ja väljaspool rivi. Kogumine kolonni ja jonele joendumine.

Laule.

Harjutusi orkestritele ja okariinpillidele.

Kodu-uurimine.

D e t s e m b e r.

Matk lähemasse metsatukka seoses orienteerumise, jälgede lugemise ja signaliseerimisega.

Suusatamine. Praktilisi näpunäiteid suusatamisel, suusatamisest, suuskade määrimisest ja korrashoiust.

Luuramine ja jälgimine luurel.

Ettevalmistusi jõulukoonduseks.

Kuuse toomine metsast ja jõulukoon-dus.

Jõulude puhul vaeste ja vanade külastamine ja kingituste viimine.

Lindude toitmine.

Laule, mänge.

Jõuluküünalde jalgade valmistamine — käbidest ja savist jne.

Mudelite ja teiste näitusmaterjalide korraldamine ja säilitamine näitusteks.

Katsete ja erikatsete sooritamine.

Rivi: pöörded paigal, paremale, vasakule, ümberpöörd.

Orkestrite harjutused.

Üisutee valmistamine ja korraldamine koos kodutütardega.

Jõulupuu korraldamine lumises metsas.

J a a n u a r.

Uusaasta pidulik koondus koos Vahe-rahua maksmahakkamise meeldetuletami-sega.

Lindude eest hoolitsemine.

Suusatamine. Osavõtt KL üksuste suusapäevadest. Suusamärgi võistlused.

Tabletite valmistamine — „Meie vallavanemad“, „Perekonna sugupuud“, „Kodu ümbruse kaunistamise kavand“.

Esmasabi kursus.

Uute liikmete vastuvõtmine.

Seljakottide valmistamine.

Rivi: marssimine, vaba-, takt- ja valvelsammud.

Laule, orkestrid.

Ettevalmistuste tegemine veebruari algul või kuu lõpul rühma peaks, mille sisetulek läheb laagrivarustise hankimiseks.

Uisutamine, suusatamine, kelgutamine ja talviseid mängu vabas looduses.

Suusaretked naaberüksustesse.

Seltskondlikkude mängude õhtud salakadel.

Lennukimudelite ehitamine.

Ettevalmistusi Vabariigi aastapäeva pühitsemiseks.

Jalutuskäik jälgede tundmaõppimiseks, jälgimiseks, inimeste ja sõidukite jälgimine.

Veebruar.

Ettevalmistusi Vabariigi aastapäevaks. Vabariigi aastapäeva puhul pidulik koondu (töotuse andmine koos kodutütardega).

Telgi või laagrivarustise hoidekasti muretsemine ja tööriistade hankimine ning nende korraldamine.

Suusatamine, suusamärgi võistlused. Vastlasõit.

Katsete ja erikatsete sooritamine.

Rivi, ümberpöörd liikudes, tervitused liikudes, marssimine lauluga.

Orkestri harjutused.

Signaliseerimise harjutused ja võistlused.

Kodu-uurimine.

Tutvumine fotoasjandusega.

Materjalide hankimine rühmale telgi valmistamiseks.

Laule.

Märts.

Rühma telgi ja laagrivarustise korraldamine ja valmistamine.

Lindude eest hoolitsemine, rästapuu-ride valmistamine ja ülesseadmine.

Katsete ja erikatsete sooritamine.

Esmasabi.

Pioneerasjandus.

Rivi, virgatsi kohustused.

Salkadevahelisi võistlusi esmasabis, signaliseerimises ja sõlmede sidumises.

Kodu-uurimine — tabelid näituseks.

Orkestrite harjutused.

Vormide muretsemine.

Laule.

Rühma pidu või lõkkeõhtu.

Ettevalmistusi suvisteks laagriteks (raha kogumine, laagriesemete soetamine jne.).

Aprill.

Laagrivarustise muretsemine ja korraldamine.

Rühmale telgi valmistamine.

Vibude valmistamine ja vibulaskmine.

Mudelite valmistamine.

Lennukimudeleid ehitamas.

Tutvumine kohaliku tuletõrje seltsiga ja tuletõrjuja ülesannetega.

Katsete ja erikatsete sooritamine.

Laule.

Orkestrite harjutused.

Rivi: varem läbivõetu. Kordamine ja ettekanded (raporteerimine), esinemine.

Keedukunsti õppimine.

Seljakoti pakkimise harjutused.

Nööri spleisimise harjutused ja otsa kinnipanek.

Lõkkes ja lõkke tegemine. Jüriõhtu lõkkes.

Noorte ja nende juhtide esitamise vääristamiseks tunnustusväljenditega.

Kodu-uurimine.

Ettevalmistusi ettekanneteks laagrilõketel.

Mai.

Laule.

Ettevalmistusi ettekanneteks laagrilõketel.

Võistlusi keetmises, signaliseerimises, esmasabis, sõlmede sidumises ja vibulaskmises.

Rivi alal kordamine: NK tseremooniad, valvel ja vabalt seis, tervitamine, kogumine kolonni ja joonele. Joondumine. Pöörded. Marssimine. Marssimine lauluga. Tervitamine liikudes. Virgatsi kohustused. Raporteerimine.

Sideteenistuse harjutused maastikul.

Pesapallimeeskondade moodustamine, kergejõustik, käsipall.

Onnide ehitamine ja telgi püstitamine praktiliselt.

Vibulaskmine.

Laagritarkusi (lõkked, telkide tüübid, laagri kord jne.).

Jalutuskäike ja välimänge.

Katsete ja erikatsete sooritamine.

Osavõtt NK organisatsiooni aastapäeva puhul korraldatavaist pidustustest.

Koduümbruse kaunistamine (samuti ka Vabadussõja mälestusmärgi, vallamaja, koolimaja, rahvamaja ümbruse kaunistamine ja korrastamine).

Metsapäevast osavõtt.

Emadepäevast osavõtt.

Koondused vabas looduses.

Ööpäevased matkad, uurimisretked kompassi ja kaardiga.

metsateedel — põhimõttel — „Iga päev üks heategu“.

Korraldada lõkkeõhtu, Noorte Kotkaste org-i tööga tutvumiseks kaitseliitlastele, naiskodukaitse liikmetele ja teistele kutsutud külalistele.

A u g u s t.

Korraldada pesapallivõistlust naaberüksusega, samuti teistel kergejõustiku aladel.

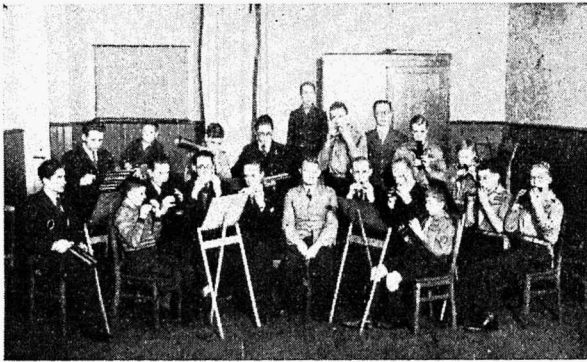
Katsete ja erikatsete sooritamine.

Koondused vabas looduses.

Välimängud ja eriülesannetega jalutuskäigud.

Õppida eraldama kodumaal kasvavaid vilju.

Taimekogude korraldamine.

Pilt okariinpillide orkestri juhtide kursuselt. Keskel helilooja H. Meri.

J u u n i.

Ööpäevane laager (salkadele).

Matkad ja ekskursioonid.

Välimängud.

Võidupüha pidustustest osavõtt.

Katsed ja erikatsete praktilises osas, välitegevuse aladel.

Kergejõustik, pesapallimeeskonna harjutused.

Koondused vabas looduses.

Ööpäevased matkad, uurimisretked kompassi ja kaardiga.

J u u l i.

Korraldada rühma laager (3—5 päeva) või osa võtta malevkonna laagrist.

Harjutada ujumist ja korraldada upujapäästmise harjutusi.

Matkad naaberrühmade ja malevkondade ettevõtete külastamiseks.

Ühiseid tööõhtuid muinsusesemete ja mälestussammaste ümbruse korraldamiseks, sildade ja purrete parandamiseks

Rühma kodule mööbli valmistamine.

Välimänge matkal.

Katsete ja erikatsete sooritamine.

S e p t e m b e r.

Katsete ja erikatsete sooritamine.

Rühma kodu sisustamine, valmistades mööblit ja tarviliikke esemeid.

Pesapalli-meeskondade harjutused, kergejõustik.

Ettevalmistused talvise töökava koostamiseks.

Välimängud ja eriülesannetega jalutuskäigud.

Noortejuhid!

Enne kui asute eeloleva tegevusaasta töökava koostamisele, tutvuge kindlasti R. Philips'i „Salga süsteemiga“ (tõlkinud J. Tederson).

Salgapealikutele.

Salga organisatsioonist.

Noortemagister A. Ohaka.

Salga tegevuse edukus oleneb salga koosseisust ja teadlikust salga töö organiseerimisest.

Kõigepealt salga õige suurus? Kaheksa poissi on sobiv ja harilik salga koosseis. Salgapealik, tema abi ja kuus poissi, kes koos hoolitsevad kõigi salga ülesannete eest. (Algajatest asutatav salk ei tohi kunagi olla suurem kui 8 liiget, liiatigi veel siis, kui salgapealik ja abi ise ka on algajad.) See arv pole aga sugugi mõeldud kõrvalekaldumata täpseks täitmiseks. Sinu salga ideaalkuju võib olla väga hästi ka 6 liiget, tähtis on, et ta oleks töövõimeline ja ühtesobiv. Algajal salgapealikul on alati kergem tulla toime vähema arvu poistega, seepärast ei maksa kokku ahmitseda poisse liigselt palju. Poiste arvu kohta ei saa anda mingit karmi reeglit, vaid pea meeles, soovitatud 6—8-poisilist arvu, milline vanemate juhtide kogemusel on osutunud parimaks. Vähem kui kuus poissi tavaliselt ei suuda täita salgale langevaid ülesandeid rühmas ja laagris, kuna arv üle 8 võib valmistada salgapealikule ses mõttes raskusi, et ta kõigile ei leia ülesandeid, neid kõiki ei suuda panna tööle. Õige oleks alata 6 poisiga ja kui ilmneb, et suudad rohkemat arvu poisse juhtida ja su poisid tahavad salka näha suuremana, ta kasvab kergesti kaheksani.

Sa vahest oled kohanud salgapealikut, kes tahab olla omas salgas maailma keskuseks, olla päikeseks, mille ümber salga liikmed keerlevad planeetidena. Ta kavastab iseseisvalt kõik salgakoondused ja rännakud, koostab tegevuskavad, peab raamatuid ja teeb, mis võimalik, salga heaks, elab täiesti salgapealiku kohustustele. Vahest olete kohanud salgapealikut ja salka ja jälginud ta salga tegevust, kui pealik on kohal ja kui teda po-

le. Ta salk võib tegutseda edukalt ja ta jõuab teha ära midagi, kuid ühel päeval, mil teda pole koondusel, jääb koondus pidamata, sest keegi ei oska juhtida koondust, keegi ei tea, mida teha edasi, sest kõik targad ja kavalad nõud ja plaanid on varjul salgapealiku targas ajus.

Kunagi sa ei jõua kaugele säärase ühemehe süsteemiga. Kõige enam sa võid sattuda sellisel viisil ummikusse, kust väljapagamine võib osutada õige raskeks.

Saadet 7 või 8 poissi, ära arva, et oled saanud endale salga, et oled saanud valmis salgapealikuks. See on vaid poistekogu, kus kaheksa erinevat arvamist, kaheksa poisi erinevad harjumused ja pruugid, mõnel toored, mõnel viisakad. Sellest kogust võib saada salk, kuid ainult visa töö ja püüdlikkusega. Pead rakendama kogu tahtejõu ja palju vabast ajast selleks, et kasvatada salka. Pead olema vaba omakasupüüdlikkusest ja vastukäivatest huvidest.

Niipea kui on olemas poisid, tehtud niioelda väline organiseerimistö, järgneb ülesanne organiseerida salga sisenine niioelda riiklik elu, milline meeldiks poistele ja tooks kasu salga edasiviimisel. Salk pole üks raamistikuks mingiks õppetöoks, vaid annab võimalusi ka ühiskondlikuks eluks, tööks ja edasijõudmiseks ametites, millised on vastavad poiste võimetele ja huvidele.

Võiksime võrrelda salka kaarikuga, millise ette on rakendatud salgapealik ja kaarikul istuvad ülejäänud salga poisid. Salgapealik pühib varsti laubalt higi, kuid kiirest edasisõidust pole juttugi. Varsti poisid hakkavad vahest veel siunama, et kaarik liigub aeglaselt, ja viipavad sulle, et jookseksid kiiremini.

Tagajärg on aga hoopis teine, kui rakendad enda kõrvale kogu salga.

Siis pead vaid vaatama, et sõit ei läheks liiga kiiresti ja te ei sõidaks kraavi.

Töötades salgaga leiad peagi, et salga juhtimine pole kaugeltki ühe mehe ülesanne, vaid tarvilik on kogu salga koostöö, et täita kõiki ülesandeid ja saavutada sihte.

Kõiki ülesandeid ei maksa jaotada korraga, samuti ei või teha seda tööd ülepeakaela ja kaalumatuult. Parem on veidi oodata ülesannete jaotamisega, kuni olete töötanud koos mõne aja, mille kestel õpid tundma poiste võimeid ja huvialu. Poiste tundmaõppimisel pead unustama eelarvamused, pead jätma kõrvale kõik kiiresti ja puudulikkude ja kontrollimata andmete põhjal tehtud otsused; unusta kõik, mida oled kuulnud oma poiste kohta teistelt. Su pilk olgu selge ja mõistus vaba kõigist võõraist mõjutustest. Teisest küljest ei tohi aga poisid kuidagi märgata, et nad on vaatluse all. Igaüks on segatud oma käitumises ja olekus, kui ta tunneb ja teab, et ta on vaatlus-objektiks.

Varsti võib-olla märkad, et üks või teine hoiab suure hoolega korras rühma koduruume ja salga nurka, hangib iga-sugust varustist ja abinõusid salgale. Mõni teine jälle toimib meeeldi igasugu kirjalikke töid, kirjutab tegevusraamatut jne. Mõnel väljasõidul märkad, et üks mängib meeeldi kokka ja teine jälle sobitab kergesti suhteid ja tutvusi teiste salkade ja rühmade liikmetega. Leidub mõni, kes tunneb hästi mängu, millised nõuavad kehalist jõudu ja osavust.

Kuidas toimida nüüd edasi?

Et saada alust oma organiseerimise kavale, arvestame, et meil on 8-liikmeline salk. Kui sul juhtub olema vähem poisse, siis võid kergesti koostada mõned ülesanded ja nad anda ühele poisile. Kui salk aga on suurem, siis pole raske jagada mõnd ülesannet kaheks.

Kõne alla tulevad ametid võiksid olla järgmised:

1. salgapealik
2. salgapealiku abi

3. kassapidaja — laekur

4. sekretär — kirjatark

5. varahoidja — kortermeister

6. rännakujuht — matkameister

7. toitolustaja — hankija

8. keskustelujuht — lõkkevana.

Kõigepealt, salgapealik, väga lihtne, see ongi sinu kohustus. Esimene tarve, milline sul kerkib, on omada abilist, kes töötaks koos sinuga, plaanitsetes koondusi, jalutuskäike, õpetades salka ja toimides sadu muid kohustusi ja ülesandeid, millised vajalikud salga eduks, ühe sõnaga vajad salgapealiku abi.

Salgapealiku abi. Tähtsaim amet salgas peale pealiku on salgapealiku abi. Vali seks mõni tark poiss. Ta kannab vasakust rinnataskust kõrgemal üht väikest hõbetärni, mis sageli paljudes salkades on ainsaks tunnuseks, mis teda eraldab teistest. Katsu, et sinu salgas poleks lugu säärané, vaid salgapealiku abi oleks seda ka tõsiselt, aidates kaasa salga tegevuse plaanitamisel ja juhtimisel.

Ta peab olema su abiline kõiges, mida teed salgas. Tal peab olema sinu täieline usaldus. Ta peab teadma, miks teed üht asja nii ja teist teisiti, miks jätad mõne asja hoopis tegemata. Mõistmata sind ja su juhtimist, ta ei suuda kunagi sind asendada, kui oled sunnitud puuduma, ja iial ei valitse teie vahel vajalik sõprus ja arusaamine. On vaja hoolikat valikut ja kui tarvilik, kasuta seks rühmakotka või vanakotka kogemusi, sest igal juhul peab ta olema poiss, kellele võid vabalt usaldada salga juhtimise enda äraolekul, kes asendab sind salgapealiku nõupidamisel, ühe sõnaga — on sinu vari.

Ta peab vastama samadele nõuetele kui salgapealikki, ta peab töötama sinuga koos, sallima sind ja omama salga ülejäänud poiste usaldust. Sageli juhtub viga, et salgapealik valib abiks oma pa-

rima sõbra. Abi valikul ei tohi sind valitseda kunagi isiklikud tunded. Kui su parim sõber on võimeilt parim, siis keegi ei arvusta su valikut, kuid vastasel korral tekib salgas lahkarmumusi, milliseist ülesamisega sul võib tekkida raskusi.

Abi saab täita ettenähtud ülesandeid ja kohustusi, ning kanda osakslangevat vastutust vaid siis, kui ta teab täpselt, mida teeksid igasugustes olukordades ja tal on salga juhtimise ja tegevuse alal sinuga ühtlased vaated ja põhimõtted. Lase tal juhtida koondust vahel ka siis, kui oled ise kohal, lase tal hoolitseda mitmesuguste ülesannete ja tööde täitmise eest. See on ainus viis õpetada talle juhtimist, ainult nii saab ta olla salgas sulle tõeliseks abimeheks.

Vahetevahel lase juhtida koondusi ka teistel salgaliikmetel, et areneks juhte reservi. Salgapealiku abile on soovitav anda kindel ülesanne juhina. Näiteks lase tal olla mängude juht. Lase tal koguda salgale kohaseid mängu, lase tal tunda, et ses küsimuses lasub temal täieline vastutus. Lase tal hankida ja valmis hoida materjalid rühma koonduseks. Ta võib koostada tarvilikke käske ja korraldusi rännakuks ja laagriks. Las ta kontrollib koos sekretäri puudujaid ja selgitab puudumise põhjusi.

Kassapidaja. Raha järele on ilmas kõikjal vajadus, ka noorte kotkaste ringis. Varustust ei saa rahata, samuti iga matk, laager nõuab kulutusi. Seejärel esimene ametikoht, millise pead täitma oma poistest, on kassapidaja. Tema valikus ole hoolikas. Pead olema kindel, et poiss on täpne, hoolikas ja õiglane.

Ent on ka teisi asju, milledele pead mõtlema. Mõnel poisil on teatavad nõrkused ja usaldades tema kätte raha, teeme suure vea. Ta unustab, milline on võõras, milline oma raha. Esimene asi, kui ta võtab endale need kohustused, on nõupidamine sinu ja su abiga. Peate koostama salga eelarve. Tarvis näha ette,

Peavanem kindral J. Laidoner Tallinna malevale lippu annetamas.

milliseid kulutusi tekib salgale, millised on möödapääsematud. Teiseks tuleb leida võimalusi, et saada raha kulutusiks. Tuleb määrata salga liikmemaks, mille kokkukogumine on salga kassapidaja ülesandeks. Ta peab leidma mõtteid ja võimalusi, kuidas saada salgale sissetulekuid. Ta töötab käsikäes hankijaga ja rännakujuhiga, kui salk läheb rännakule ja laagrisse, ning tasub vastavaid arveid. Tal on lihtne raamatupidamine, mis koosneb lihtsast kassaraamatust ja liikmemaksude kviitungi-raamatust.

Sekretär — kirjataark. Vali seks poiss, kel on enim kalduvusi tegelemiseks kirjanduslikul alal, kes rohkesti loeb ja on näidanud oma võimeid kirjutamises. Võiks korraldada mingi kirjandite võistluse salgas ja võitja määrata siis sekretäriks. Või kuulutada sekretäri koht vakantseks ja teatada, et sekretäriks saab poiss, kes salga tegevusest kuu aja kestel valmistab parima kirjutise, võimalikult piltide ja ilustistega. (Järgneb).

Valmistugem „Alati Valmis!“ võistlusele!

Noortemagister A. Allik.

Alates 1932. a. korraldab Peastaap igal aastal üleriiklikku rühmadevahelist „Alati Valmis!“ võistlust. Käesoleva aasta kohta saadeti kõigisse rühmadesse (mitte haukaperedesse, kes ei saa kaasa võistelda) Peavanema käskkirja nr. 84, kus on toodud võistlustingimused ja käskkirja lisas protokoll näidis.

Seni koosnes nimetatud võistlus 10-nest noorkotkalikust alast, mis loositati välja 5—10-liikmelise võistlusmeeskonna vahel.

Käesoleval aastal on aga esmakordselt võistlusstatuudis tehtud suuremaid muudatusi. Alasid on vähendatud 5-ni, kuid selle eest peavad võistlusest osa võtma kõik rühmas olevad katsejärgkudes liikmed ja läbi tegema kõik alad. Kuna meeskonnad on mitmesuguses suuruses, jagatakse rühma resultaati võistlusõigustlike liikmete arvuga, mis määrabki rühma paremuse. Lisaks rühma resultaadile on võimalik välja arvutada uuendatud statuudi põhjal parima noorkotka rühmas, malevas ja üleriiklikult, samuti parima maleva, mis muudab võistluse huvitavamaks ja mitmekesisemaks. Nüüd ei võistle ega treeni poiss mitte üksnes rühmale, vaid ka endale, sest tulla parimaks noorkotkaks üleriiklikult „Alati Valmis!“ võistluses, see juba väärrib pingutamist. Et ebanormaalselt väikesed rühmad ei noipiks võite suuremate eest ära, on võistlusmeeskonna alammääraks seatud 10 võistlejat ja võistlejad peavad olema vähemalt pesakotka astmes, olnud võistleva rühma koosseisus kolm kuud ja ei ületa 27. maini s. a. 17 eluaastat.

Võistlejate hulgas peab olema vähemalt 2 liiget, kes kumbki võistlusele eelnenud laagrite hooajal vähemalt 1 ööpäev laagris olnud. Kui rühm omal jõul ei suuda laagrit korraldada, peab ta osa võtma maleva või malevkonna laagrist.

„Alati Valmis!“ võistluse eesmärk on selgitada üksikute rühmade ja võistlunud rühmade varal kogu selle noorte maleva koosseisu kuuluvate noorte kotkaste teadmisi, oskusi ja võimeid igal aastal määratud noorkotkalikel tegevusaladel.

Seda arvestades peaksid maleva staabid õhutama kõiki rühmi kaasa võistlema, sest see on ka malevatevaheline võistlus. Kuigi Peavanem annetas malevaile parimatele rühmadele määramiseks „Hermes'e“ miniatuurkujud, siiski võiks malev omakorda panna välja auhindu parimale malevkonnale, rühmale või noorkotkaile, nagu see on näiteks Tallinna malevas. Lisaks sellele saab seal malevkond, kus on maleva parim rühm, õiguse aastapäeva paraadis samuda kõige ees. Need ergutusmoodused väärivad järeletegemist, kui malevas pole teist mõõdupuud, mille järgi hinnata malevkondade resp. rühmade paremust.

Üleriiklikult parimale rühmale auhinaks on Peastaabi ülema kabinetis seisev „Hermes'e“ marmorkuju, mille annetas Hr. Riigivanem 1932. a. noortele kotkastele. Seda kuju aga ei saa tema raskuse ja purunemisohu tõttu võitja rühm oma kodusse, vaid selle kuju aluse külge kinnitatakse võitja üksuse nimega plakat. Igaüks, kes Peastaabis käib, on lugenud, et 1932. a. oli parim rühm Võhma Saaremaa malevast, 1933. a. ja 1934. a. Valgjärve rühm Võru malevast ja 1935. a. „Välgu“ rühm Sakalamaa malevast. Kelle nimi kinnitatakse järgmisena sinna?

Lisaks saab iga maleva parim rühm Peavanema poolt malevale annetatud „Hermes'e“ kuju väikese koopia üheks aastaks endale, mille võib oma kodu kaunistamiseks üles seada. Üleriiklikult 10 parimat rühma avaldatakse peavanema käskkirjas.

Võistlus peab toimuma ajavahemikus 15. oktoobrist 15. novembrini. Varem ja hiljem peetud võistlused ei ole maksvad.

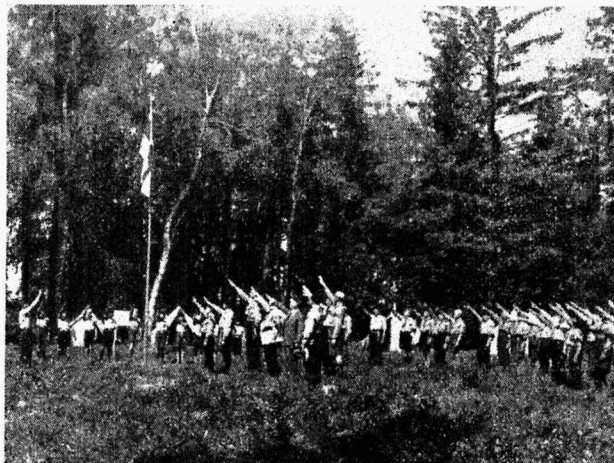
Käesolevaks aastaks on määratud järgmised võistlusalad:

I. Morsetähestiku tundmine. Nõutakse 200-tähelise teksti, milles on 8 isesugust arvu ja 5 isesugust kirjavahemärki, vigadeta ümberkirjutamist morsemärkidesse 10 minuti jooksul, milles morsemärgid eraldatud põikkriipsudega. Nõude täitja saab 15 punkti, kuna vead ja rohkem kulutatud aeg annab miinuspunkte, suurem kiirus plusspunkte.

miku ümber surmasõlm ja teise otsa seotud liugleva aasaga end rippuma lasta maaga paralleelselt vähemalt 2,30 m kõrgusele puule (võib ka puu oks olla). Aega selleks 30 sekundit ja kõik neli sõlme peavad õiged olema. Punkte saab 20. Vale sõlmed ja enamkulutatud aeg annavad miinuspunkte, lühem aeg — plusspunkte.

IV. Kivi kaugusvise hooga. Pesapalli-raskuse kiviga (vähemalt 130 gr) visata 45 meetrit. Iga täismeter allates nimetatud kaugusest annab ühe punkti. Alla selle viskeid ei arvestata.

V. Lõkke tegemine. Lõkkete-

Noorkotkad laagris
lippu heiskamas.

II. Enese mõõdete tundmine. Võistlejal tuleb toimetada kaks mõõtmist: esiteks sammudega maapinnal vahekohatuniku poolt antud kaugus ja teiseks mingi eseme pikkus, mille juures võistleja võib kasutada vaksa ja esimese sõrme kolme liikme pikkusi. Õiged tulemused annavad kumbki 12 punkti, kokku 24. Eksimiste protsendi puhul vastavalt vähem.

III. Sõlmede sidumine. Nõue on, et võistleja oskab siduda kaks lühemat nõõritükki kalamehe-sõlmega ja sellega siis siduda ümber puu seasõra. Teise pikema nõõriga siduda ühe otsaga ist-

gemise kohalt, kus on maapinnast 30 sm kõrgusele nõõr tõmmatud, jookseb võistleja 50 m kaugusel asetseva puuhalu, kirve ja tikkude järele, toob nad kohale, pilbastab halu ja peab lõkkega nõõri läbi põletama. Aega selleks võib kuluda 6 minutit. Punkte saab 15. Rohkemkulutatud aeg ja tikud üle kahe viivad punkte maha, lühem aeg annab punkte juurde.

Üleriiklikus II harjutuslaagris korraldati salkade vahel nimetatud võistlus. Tulemused olid head, kuigi võisteldi ilma ettevalmistuseta. Suurimaks komistuskiiviks oli morsetähestiku tundmine, mis

mõnele andis esinevate vigade tõttu (62 viga!) tublisti miinuspunkte. Samuti oli palju nulle kiviviskes, sest normi saavutamise nõuab näiteks linnapoistelt kõvas-ti treenerimist, kuid sooritati ka heited, mis andsid üle 30 punkti. Teised alad peaksid ka minimaalse ettevalmistuse juures õnnestuma hästi.

Tubli rühma kotkas algab treeninguga esimesel võimalusel, sest kõigi poistega häid tulemusi saavutada ja kohale tulla nõuab head tahet ja tublit tööd. Igale poisile esmajoones muretseda täielik morsetähestik ja neile korraldada võistlusi. Igale poisile tekstid saab väga lihtsalt paljundada kirjutusmasinal. Enese mõõdete tundmise alal iga poiss peab selgusele jõudma, kui pikk on tema samm, vaks ja esimese sõrme liikmete pikkused. Võtta mingi kaugus kahe punkti vahel ja vaadata, mitu sammu sinna läheb. Selle järel kaugus ära mõõta mõõdulindiga. Nüüd jagate kauguse sammude arvuga, saate sammu pikkuse. Kui näiteks saite 125 sammu ja mõõtmise järel selgus, et kaugus oli 100 m, siis $100 : 125 = 0,8$ m. Järelikult sammu pikkus on 80 sm. Ärge püüdke mõõta meetriliste ja pingutatud sammuga, see ei anna neid tulemusi, mis hariliku sammu puhul. Analoogiliselt tehke ka esemete mõõtmisel vak-saga. Kui poiss on harjutanud iga päev, omandab ta selles vajalise kindluse.

Sõlmede sidumisel tuleb poistele kõigepealt nõutud sõlmed selgeks õpetada. Surmasõlme siduda lühendatud viisil, millega võidate aega. Kui sõlmed selged, siis tuleb harjutada siduma võistluses ettenähtud järjestikus ja hiljem kiirusele.

Kivi kaugusviske jaoks märkida vähe-käidavas kohas viskepunkt ja 45 m kaugusele kaarena joon. Siin poisid võivad harjutada vabal ajal, sest poiss teab, kui heidab juba meetri üle joone, siis punkt on kindel. Võib neid jooni ka edasi tõmata viiemeetriste vahedega. Siin aga

piiri pidada, et poisid endi käsi „ära ei viskaks“.

Lõkketegemine on ala, mis neist kõige enam kannab juhuslikkuse ilmet, sest siin oleneb palju ilmast, puust ja nõõrist-ki. Tuleb õpetada poistele puu pilbastamist, õiget tuletegemise viisi, kuidas mitmesugust tuult arvestada tulepesa tegemisel. Siin peab võistlejal olema rahulikkust ehk „külma verd“, et tuleks toime kahe tikuga. Võistlusel toosi panna teatud arv tikke, siis on suurema hulga juures kergem kontrollida, palju keegi on ära kasutanud.

Kõigi alade juures jääb aga põhialus-eks: pidev treening, siis võib loota häid resultate.

Nüüd lõpuks mõni sõna võistluse läbiviimise kohta. Vaatlusele tuleb keskmine rühm, milles võistleb 24 liiget. Alatakse morsega, kus kõik korraga kirjutama pan-nakse, mistõttu saab läbi ühe teksti koostamisega. Igaüks saab teksti, mis asetatakse valge küljega pealepoole. Kui aeg lugema hakkab, pööravad kõik teksti õieti ja alustavad kirjutamist. Edasi jaotatakse võistlejad kolme gruppi á 8 poissi. Üks grupp asub II, teine III ja kolmas grupp IV ala korraldama. Seda saab ainult siis, kui on võimalik saada 3 vahekohtunikku. Siis grupid vahelduvad. Sellega oleks tõhe rakendatud kõik poisid. Siis lõpuks teeksid grupid järgemööda lõket. Nii viisi peaks kuluma võistluse läbiviimisele maksimum 5 tundi, kuna II harjutuslaagris saadi hakkama 4 tunniga.

See on ainult üks mooduseid, mis ei ole mõeldud täpseks täitmiseks. Rühm võib nii toimida, kuidas tal võimalik on.

Nüüd asugem aga hoolsale treeningule ja siis kõik võistlema Härra Riigivanema auhinna omandamiseks. Kui ei saavutata esikohta, siis pidagu igaüks silmas, et iga võistlev rühm aitab tõsta malevate punktide summat ja üksikliikme keskmist punkti, olles sellega maleva huvide eest väljas.

Meeleolupilte N.K vanemate juhtide

3. harjutuslaagrist.

Viljandi Männimäel 29.07. – 08.08.36. a.

Iga organiseeritud liikumine eeldab vajalikkude, oma ülesande kõrgusel seisvat asjatundlikku juhtkonda, vaid siis on edu saavutatav. — Oma juhtidekaadri väljaõppe teostamiseks korraldas NK Peastaap käesoleval aastal kaks juhtide koolilaagrit Viljandi lähedal, esimene neist nooremaile juhtidele 15.—27. juulini ja teise vanemaile juhtidele 29. juulist — 8. augustini.

Sellest viimasest siin mõnesid mõtteviiksatusi ning meeleolupilte.

Roidununa väsitavast „susla“-sõidust saabusime kolmapäeva keskpäeval Viljandi raudteejaama. Vaguneist pudenes perroonile senitundmatuid noorkotka vormi kandvaid mehi. Viivitatamata ladusime siis oma kimpsud-kompsud vankrile ja siirdusime laagrikoha poole. Peagi jõudusime Viljandi ürgoru kaldale, kust avanes kaunis vaade all kaldatasandikul asetsevale laagriplatsile ja kahisevas kõrkjalalistuses läikivale Viljandi järvele. Eemal järve kaldal puude roheluses aga kirendab Viljandi linn.

Esimene mulje laagrikohast on kaunis. Asuda maa südames, vana Sakala vägevate meeste võitluspaikadel loob tundesilla minevikusangarite ja oleva põlve vahel.

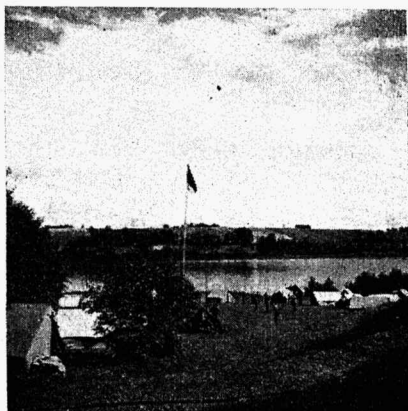
Kogunes meid siis niiviisi 46 eri-eksemplari sinna telkidelinna. Uustulnukaid võtsid vastu eelmisest laagrist püsima jäänud „alustalad“: laagripealik n.-mag. J. Teder-soo, õppepealik n.-mag. K. Liping, komandant kj. A. Kepp ja kõhuküsimuse president toituspealik n.-mag. E. Vardja ja teised „tiitlikandjad-troonilähedased“, ühe sõnaga „õukondlaste kaader“.

Muide algas too asi päris kenasti, aga esimese mõra me hea-ollu lõi laagriõppekonna kuraatori Lipingu büllետään, mis väljendus nii kategoorilisis sõnus, et mõtetu oli vastu vaielda, kuigi siit-sealt kuuldus arglikke häälid. See hiobisõnum kõlas järgmiselt: salgad moodustatakse nii, et ühe ning sama maleva mehed ei satuks samasse salka. — No see veel puudus! Teisitimõttelejaile aga kuulutati uueviisilise salkade komplekteerimise tõtu sõpraderegistri suurenemist.

Ja oli tõsi too väide. Juba peatselt järgnevais telgi siseehitustõis oli su naabreiks paremal pool vooditulpade sisse-

tagumise kallal higistav järvakas ja teisel pool sihvakas hiidlane ja tüse saarlane, kes olid ametis traadile keeru peale saamisega ning voodipõhja punumisega. Veeres jutt ja üksteise abistamine nagu ammuagsete sõprade vahel. Ja laagri lõpupäevil oli kogu laager ainus ja suur sõpradepere.

Kibedas töös sündisid voodid telkidesse. Oldi nii agaralt ametis, et märkamatuult saabus õhturahu, mis meelitas telgihämarusse puhkama eelmise õõ sõiduväsimust.

Vaade Männimäelt juhtide harjutuslaagriks.

On ütlemata kaunis ärgata hommikul, kui sind läbi une äratav päevatõõle kutsum sarvesignaali. Ei saa kohe voodisse jääda. Krapsti! oled juba jalul, lipsad telgi ette välja ja sirutad liikmeid mõnussas päikesepaistes. Kohe järgnev hoogne võimlemisveerandtund peletab silmist viimasegi unepudeme ja teeb luud-kondid liikuvaks.

Järgnevast päevast pool kulutati veel ehitustõõdeks ja õhtupoolel kogunesime laagri avamiseks lipumasti ümber. Peale tervitust laagripealik n.-mag. J. Teder-soo tähendas oma avakõnes, et noorkotkaste pere üksikliikmete arv ulatub juba üle 15 000. Et selle suure hulga teadmisi rahuldada, selleks vajame juhte.

Kogu maailmas rõhutatakse eriti noorte organiseerimist. Ka Eesti peab siin samumaa esirinnas. Meil Eestis on noorsoo organiseerimistöö asunud esimestesse ridadesse noorkotkad. Selleks aga, et püsida esirinnas, peab ise õppima ja teisi õpetama. Lõppeks andis peastaabi ülem laagrist osavõtjatele edasi Noorte Kotkaste Peavanema, kaitsevägede ülemjuhataja kindral J. Laidoneri tervitused. Peagi kõlas võimsana hümn „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm...“ Aeglaselt tõusis laulu kestel lehvima sini-must-valge lipp, et tippu jõudes rõõmsalt lehvima lüüa — laagri on avatud.

Laagri tavaline päevakava algas ülestõusuga kell seitse. Kohe järgneva võimlemise lõppedes sammuti rõõmsameel-sena marsilaulu lüües järve äärde pesema. Kell kaheksa oli hommikusöök. Tund hiljem sündis lipuheiskamine, ja pool kümme algasid õppetunnid. Mõnikord salkadel eraldi, mõnikord ka ühistundidena. Enne lõunasööki, mis oli kell neliteist, oli suplustund. Lõunale järgnesid vaikusminutid ja puhke-aeg.

Õhtupoolikul olid taas õppetunnid nendele järgneva splusega ja kell kakskümmend antava õhtusöögi.

Päevatöö lõppu tähistas kell kakskümmend üks toimuv lipulangetamine.

Kohe, kui telgi sise-ehitised olid valminud, sündisid laagris massilised varrud. Iga telkkond ristis oma elupaiga telgi külge riputatava nimelauakesega. „Vanalinna“ osa oli oma nimed saanud juba varem. Seal olid isegi tänavatel oma nimed, nagu: Apteegi tän. (ambulantsi juurde viiv), VEPSKO uul (viis toidulae ja „suurkaubamaja“ juurde), Tui tän. jt. Laagerlinna „alamikihi“ kodanikkond oli jaotatud 3 salka, igal salgal 3 telki ja oma köök. Telkide asukaid kutsuti nende telgi nime järgi. Ristilastel oli tabavaid nimesid, nagu: „Oru patisaksad“ (need mehed tulid laagrisse lootuses, et saab Viljandi järve kaldal „patisaksa“ mängida), „Seltskondlik klubi“, „Männitäre“, „ABD“ (tolles telgis olid kõik ABD-ga rassiv rahvas, — teadagi, et õpetajad). Peale nende veel mitmed ainulaadsed nimekaardid: „Kes-kes?“ (piltkujutis telgi elanikkonnast), „Allaiaanna“ ja „Järve kirikla“ (selle telgi üheks asukaks oli meie laagri vaimulik. Telgi harjatippu-gi ehtis puust rist).

Telkide poolkaare taga järve kaldal asusid need armsamad paigad — laagriköögid, kuhu nii mõnigi kord suunati igatsevootav pilk, kui toidulekutse viibis. Köögitelgid olid tähistatud vastavate sal-

kade nimetus-embleemiga. Nii olid meil „kassi“, „kuke“ ja „öökulli“ köögid.

Huvitava episoodi kogu laagrielust enese ette moodustas k o k a - a m e t. See oli tükk surmtõsist ja sekka ka halenaljakat rabelemist. No, kuis sa jõuad kõike nii kiiresti teha ja toimetada, kui sul on vaid kaks kätt ja kaks jalga. Ja kui su abi sinu kui „ülemkoka“ suhtes liiga vähe kaasvastutustunnet evib. Ent lohutusena sai mõeldud: no küll sa homme ise „ülemkokana“ kammitsas oled! Aga toime ikka tuldi; kahe mehe jõuga ja nõuga ikka keedeti kartulid ja praeti ka kotletid.

Agaga oli küll tegemist nende toidureseptide koostamisega! Antakse sulle vaid teada, et lõunaks, näit., on frikadellisupp ja roosamanna-kreem. No, — ole lahke, kust sa vaene hing tead, millest see supp koosneb? Seisa kui armeenia mõistatuse ees. Ja kui kuskilt suure higi-vaevaga saadki üksikute supilementide jälile, on veel raskemalt puretav pätkel ees: palju igat ainet „näo“ peale küsida? Näit. grammides pipart, loorberilehti, soola, tilli, peterselli jne.? — Kodus ema või naine pole sellest ka kunagi sõnagi lausunud. Kui juhtumisi ise oled pealt näinud, siis niipalju on sellest meelde jäänud, et supile soola või pipart lisades tal grammi-kaale küll ei ole, ka pole ma teda näinud kunagi arvestamas seda, mitu muna siis tuleks panna kogu perele, kui iga hinge jaoks on normiks $\frac{1}{7}$ muna.

Nagu selgub juba sellest, on kokakunst üks tõsiselt komplitseeritud värk. Ega teda siis ka asjata kunstiks nimetata, on ju kunst ikka midagi sellist, millest enamust aru ei saa.

Agaga ega kimpu jäädud millalgi, — toit sai alati maitsev ja küllaldane. Toidu valmides andis eneseltgi imestada, et kuidas sest nõiavärgist ometi võis asja saada! Sai küll laotud seda ja teist „kraami“ katlasse, aga lõppeks ometi sündis süüa. Juhtus muidugi ka pisikesi viperusi, kuid kes siis ametialalisi saladusi välja andis, pealegi veel siis, kui eduka kokana võisid sooritada kokakunstit eksami.

Tavaliselt on vaid kana selline edev olevus, kes kohe tõttab kogu maailmale kuulutama oma munemisest. Kuid meie laagris oli ka kukk sellele teele asunud, et laskis kuuldavale oma mitmekordse heleda „kikerikii!“, kui oli valminud köögis kukesalga toit. Kukehää! levis seekord laagrisse küll inimesekuju võtnud koka suu kaudu.

Ja kui juba „kukk“ kuulutas söögi-

aega, seltsisid sellele kutsele ka „öökulli“ huiked ja „musta kassi“ näugumised.

Oli päris kenake kontsert tollelt eriskummaliselt triolt.

Kaunid ja kauaks meelde jäävad olid laagri lõk k e õ h t u d. Peale lipu lange tamist hämaruse saabudes koguneti vaipadesse mähituna lõkkeplatsile. Istuti siis salkade kaupa murul kobaras sõpradena külg-külje kõrval ja „nõiuti“ salasõnnul tuli põlema.

Teisele lõkkeõhtule saabusid külalis tena Eestis matkal viibinud Hitleri noored. Nad tutvusid laagriga, mis neile väga näis meeldivat. Eriti üllatunult seisid nad meie laagri mitmekesise ja rohke toidusedeli ees. Lõk ketule juures nad kand sid ette omalt poolt mitmesuguseid praegu Saksamaal lauldavaid noorsoo laule. Samas andsid Hitleri noored meie laagri juhile n.-mag. J. Tedersoole kingiks nägusa albumi ülesvõtetega Hitleri noorte matkast Eestis läinud suvel.

Sellel lõkkeõhtul esitasid noorkotkaste juhid mitmesuguseid ettekandeid, küll tõsiseid ja ka koomilisi, nii et vahest kogu lõkkelistepere naerust rõkkas lähedane le pik. Muu seas kujutati ka Eesti ajalugu muistsest iseseisvusest tänapäevani. Tummfilmina veeres silmade eest mööda, kuus ristiriütlid risti peale surudes allutasid eestlasi, kuidas siis rõhusid venelased, vahepeal rootslased natuke aitasid, millele taas järgnes surveaeg venelasil koos mõisnikega, siis enamused ja langesväärid. Ent lõppeks murdus eestlase kannatus, ja ta peksis maalt minema võõrad saagiahnitsjad, — eestlane oli taas vaba. Selle siisu selgitati ka Hitleri noortele täielikult.

Pühapäeval lõkkeõhtul vestis meile lõkkejuttu pastor Westrén-Doll. Oli nii haarav ta kõne Sakalamaa muistseist võitlusist, Lembitust kui suurest sangarikujust. Need olid sütitavad sõnad, mis löid tunde, nagu viibinuks lõkkeliste keskel Lembitu vaim, nagu virvendanuks ülespoole püüdlevais tulekeelis möödunud sajandite sõjasõidul vapralt varisenud sõdalaste hinged. See pani mõtlema, pani igaüht vaikselt oma südamekurus töötama truudust oma kaunile kodule...

Rohkete ja õnnestunud ettekannete kestel mõõdus märkamalt aeg. Keset spontaanest rõõmupuhangut kostis laagriplat silt aeglane lokuheli. Silmapilkselt vaibus naer ja jutuvadin, tõusti püsti ja anduti südamlikule õhtupalvusele. Tänaati Taveaisa õnnestunud ja töörohke päeva eest töötades olla homme parem kui täna. Häälletult kui vari siirduti siis telkide

Loeng vabas looduses. Seletusi annab plk. J. Lest.

poole kumedit kaikuvaate lokulõkkide saatel. Mõõdus veel viivuke aega ja siis kajas läbi õhturahu vaikussignaali. Kummaline võlujõud on sel signaalil. Kui lebad telgis oma voodis ja kuuled teda kõlmas, siis nagu tasa ja pikkamisi tõmbaks ta uneliniku su silmle, ja sa pead uinuma. Nii uinutavad ja unehäällitavad on need signaalihelid, kui nad vaibudes vaikselt kaugusse kustuvad...

Ei unune nii kergesti ka öövalve laagris. Oli nii hubane istuda kaasvalvuriga nõupidamistule ääres ja vahtida üksisilmi leegitsevasse tulle ning vesta kaaslasega juttu. Kogu laager uinub öörahus, vaid üksikute tuulepuhangute kahin lep pade ladvus ja tule praksumine. On nii mällu sõõbunud see pilt öisest valvest. Selge augustikuu-öö täiskuu hõbetab tasa virvendavat järvepinda ja põõsad heidavad tumedaid varje murule. Vaikselt loksu vad lained roostikus ja veerevad väsinult kaldapervele. Tunned eneses sel silmapilgul täielist rahulolu. Tähelepandamatult enesele oled süüvinud mõtetemaailma mõõtnatusse.

Sellest unelusest äratab sind tagasi reaalsusse hetkeline kolin kõõgis. Kiirelt kohale rutates leiad, et suurekarvane koeralõust kuskilt lähedast talust on heaks arvanud otsima tulla õhtusõõgist järelejäanud leivapätsipoolikut.

Huvitav-põnevaks kujunes ka öine luuremäng. Teotsesid kaks vaenulist poolt: kindluse kaitsjad ja selle vallutajad. Esimesil olid ründajate vastu relvane helklambid. Kuna aga pealetungijad pidid oma luuramise ja hiilimise os-

kusega suutma vallutada kindluse — tor-mama üles mäele.

On kiirelt hämarduv hilissuveõhtu. Seisatame vaikselt võsastiku äärel ja oota-metegevuse algust. Kuskil kaugel hunde-dab rehepeksumasin, otsekui puistaks sü-gist su südamesse. On tunne, nagu lii-guks elu nii kaunilt ja mõtisklevalt vastu sügisele, hingates viimaseid sõome möö-duva suve soojustest... Järsku raksatab tumedasse õhtutaevasse heleroheline rak-ett, — pealetung algab. Hääletult liigume võsastikku. Oled täieliselt haaratud omapärast luure ärevusest. Põõsa var-just teise taha liigutakse kiirete hüpetega. Iga lihaskiud sinus sel silmapilgul on kui pingul vibu. Oled kiire reageerima, kui järsk tuuleil su pea kohal paneb kahi-sema põõsaladva või praksudes su jala-astumise all murdub kuivanud puuks.

Ettevaatlikult luurates oleme jõudnud „kindluse müüride“ ette. Univaikselt la-mad kõhuli lepapõõsa all ja nihutad end pisitasa roomates edasi. Järsku su pea kohal ristleb helklambi hele kiirtevihk. Surud end liigutamalt ligi maad, kuni „tuli“ kandub mujale, et siis uuesti edasi roomata ja lõppeks tormata mäele.

See oli tõeliselt kütkestav ja põnev mäng. Teotseti kui tõelises olukorras, kus iga närv on ärevil ja tunded teravnenud. Olid nakatatud tahtehoost, et pead valluta-ma kindluse, kuid seejuures siiski nii eluhoidvalt liibusid maa ligidale, et ei ta-baks sind vastase tuli.

Et laagris tõsimeeli ja täie innuga töös oldi, seda tõendavad ka k a t s e t e s o o r i t a m i s e d. Kogu laagrist osavõttev juhtide pere sooritas koondatud kava jär-gi noorkotka järgukatse ja lisaks sellele veel hulga erikatseid. Vabal ajal võis kõikjal silmata mehi katseile valmistumas. Siin askeldas üks sõlmede kallal, kuskil harjutasid kaks signaliseerimist morse abil, lehitseti käsiraamatuid ja tehti aga-ralt märkmeid. Oli tõsine hoog ja tahe töös.

Õ p p e t u n d i d e s konspekteeriti vir-galt loenguid, tehti jooniseid ja skeeme läbivõetava aine kohta. Elavad sõnavõtud ja küsitlemised käsitletava teema kohta loengu lõpul andsid tõenduse osavõtjate huvist õppetegevuse vastu.

Loengud toimusid kõik väljas vaba-õhu-auditooriumis, vihmase ilma puhul aga

suures „kolmemastilises“ telgis, mis kohe „Medranoks“ ristiti. See hiiglatek suu-tis avaralt enesesse mahutada kogu laag-ripere.

Nii möödusid kaunid laagripäevad va-heldusrikkas ja huvitavas töös. Töö iga-vusest ega ühetoonilisusest ei saa kõnel-dagi. Mitmesugused ettevõtted mitme-kesistasid kogu laagri tegevust, nagu: õine signaliseerimine helklampidega, Vil-jandi lossivaremete ja muuseumi külas-tamine, kus lahke pastor Westrèn-Doll andis huvitavaid seletusi. Siis veel nalja-küllane ja kodune pannkoogi-õhtu suures „Medrano“ telgis, ja poolepäevane jalgsi-matk Loodi Põrguorgu ja Siniallikule. Meeldivat ajaviidet võimaldas mitme-suguste ajalehtede ja -kirjaderohke luge-mislaud, kus ei puudunud isegi uuemad kasvatusteaduslikud teosed mitmeis vöör-keelis. Uudiseseмена oli laagris ka raadio, mille kaudu jälgiti päevauudiseid ja eestlaste võistlusi olümpiamängudel.

Pühapäeval käidi Viljandi maakirikus, kus noorkotkaste juhid suures enamuses armulaust osa võtsid.

Röömsas tööhoos kadusid märkamatu-lt päevad, kuni langetati viimast korda laagrilipp ja kustutati kogu laagripäevade kestel põlenud nõupidamistuli — laager oli möödas.

Kui laagri alates oli soov jõuda peat-selt lõpuni, siis lõpul oli tunne, et võiks ometi veel kesta mõnegi päeva nii arm-sakssaanud laagrielu. Pisi-ke kahjutunne asus südamesse, et pead lahkuma uutest sõpradest, kellega üheskoos istusid ööval-ves tulepaistel või veeretasid hoogsat mar-silaulu rivis.

See juhtide harjutuslaager andis palju uusi sõpru, palju töötahet ja üksmeelt, andis rikkalikke kogemusi ja oskusi, mida iga noortejuht oma parimast tahtest juhi-tuna püüab rakendada Eesti nooruse kau-nima tuleviku rajamiseks. —

Need looduskaunis Sakalamaa süda-mes veedetud päevad kujundasid ilusa lüli laagrist osavõtjate elamuste ja mäles-tuste pikas ketistikus. Jäi südamepõhja sellest kõigest ainus ja suur soov: võiks taas peatselt kohtuda tolle südamliku sõpradeperega järgnevail laagripäevil!

A. Koppa.

NOORTEJUHD, JÄLGIGE
„Lühiteateid noorkotkluse
ajaraamatust“ AJAKIRJAS

„Kaitse Kodu“!

Noortemagistrite nõupidamiselt.

Noortemagistrite ajutise keskuse tänavuaastane üldkoosolek toimus pühapäeval 2. augustil s. a. Viljandis Männimäel vanemate juhtide harjutuslaagris. Koosolekust võttis osa rohkel arvul noortemagistrid ja kotkajuhte.

Koosoleku avamise eel moodustati sõprusring, kuhu vastu võeti need noortejuhid, kellele on annetatud kotkajuhi märk, arvates mõõdnud-aastasest üldkoosolekust Verijärvel Võrumaal. Uutele sõprusringi liikmetele öeldi tervitusi.

Üldkoosoleku avas nõukogu esimees n.-mag. K. Liping, kes ka valiti koosoleku juhatajaks. Protokollis n.-mag. A. Allik.

Esimese päevakorra punkti moodustas juhtide ajakirja „Kotkas“ küsimus. Ajakirja eeltöödest, sihist ja praegusest olukorrast refereeris tegevtoimetaja n.-mag. V. Hiir, kes tähendas, et ajakirja praeguse seisundiga võib jääda täiesti rahule, kuigi sisu osa vajab veel kujundamist vastavalt organisatsiooni töö nõuetele. Sel alal on eriti tähtis kõikide juhtide otsene kaastöö. Võeti vastu ettepanek, mille kohaselt kõik noortemagistrid ja kotkajuhid kohustuvad tegevusaasta jooksul juhtide ajakirja toimetusele läkitama vähemalt kaks kirjutist tegeliku töö alalt.

Järgmise küsimusena käsitleti nõupidamise korraldamist noorkotkaste juhtidele käesoleva aasta sügisel. Leiti, et nõupidamine peaks andma informatsiooni organisatsiooni lähemast töökavast ja ühtlasi pakkuma ka võimalusi kokkupuudeks noorkotkaste tegelaste vahel.

Otsustati esineda Peastaabile soovivaldusega, et järgmine üldlaager korraldataks 1938. a. suvel. Seejuures laagri asukoha küsimus jäi veel lahtiseks. Peeti vajalikuks asuda üldlaagri eeltöödele juba käesoleva aasta talvekuudel.

Arutati veel põhimääruste muutmise ja teisi organisatsiooni siseellu puutuvaid küsimusi.

Noortemagistrite ajutise keskuse nõukogusse valiti noortemagistrid:

K. Liping, V. Hiir, E. Vardja, V. Kulasalü ja E. Taks, kes hiljem omavahel jaotasid ametid järgmiselt: esimees — K. Liping, abi — E. Vardja, sekretär — V. Kulasalü, ametita liikmed V. Hiir ja E. Taks.

Koosolek lõppes pildistamisega harjutuslaagri väljakul.

Noorkotkad pioneertööl.

PEASTAAP KORRALDAS LAAGREID.

Käesoleval suvel Peastaap korraldas Viljandis Männimäel 8.—12. juulini s. a. võistlejate laagri ning juhtide harjutuslaagrid 15.—27. juulini ja 29. juul. — 8. aug. s. a.

NOORKOTKASTE JUHTIDE SUURNÕUPIDAMINE TULEMAS.

Peastaap kavatses käesoleva aasta sügisel, arvatavasti oktoobrikuus, Tallinnas korraldada noorkotkaste juhtide suurnõupidamisa. Eeltööd selleks on juba käimas.

NOORKOTKAD KÜLASTASID SKAUTIDE SUURLAAGRIT.

Eesti skautide maleva korraldas käesoleval suvel, 10.—20. juulini suurlaagri Paralepas, Haapsalu lähedal. Kuna skautide suurlaager langes ajaliselt kokku noorte kotkaste juhtide II harjutuslaagriga, siis korraldati harjutuslaagrist osavõtivatele noorematele juhtidele reis Haapsallu, et tutvuda skautide suurlaagriga.

Teele asuti Viljandist reede, 17. juuli ööl. Kuna sõitu teostati kitsarööpalisel raudteel, siis saabuti Tallinna alles järgmisel hommikul, kust sõitu jätkati Haapsalu poole juba laiarööpalisel. Kuigi oli veedetud peaaegu uneta öö, sest kitsarööpaline raudtee ei anna võimalusi magamiseks, siis ometi Tallinna saabuti päris värskelt ja samas meeleolus toimus ka edasisõit Haapsalu poole.

Haapsalus peatuti 18. ja 19. juulil. Saabumispäeva õhtupoolikul külastati esmalt skautide näitust Haapsalu ühisgümnaasiumi ruumes. Näituse külastamise järel siirduti laagrisse. Laagrisse liiguti rivikorras võimsa laulu saatel. Õhtul esineti lõkketulel Haapsalu lossi varemetes.

Järgmisel päeval, s. o. pühapäeval 19. juulil võeti osa lipu heiskamisest suurlaagri lipuväljal. Tagasisõitu Haapsalust alustati sama päeva lõuna paiku.

RAAMAT VIBUSPORDI ALALT.

Vibuspordi alal annab mitmesuguseid juhiseid A. Möldro ja V. Peili „Vibusport“. Nimetatud 32-leheküljeline raamat sisaldab näpunäiteid vibude ja noolte valmistamiseks ning nende käsitamiseks. Raamatu hinnaks on 30 senti.

Toimetusele saadetud kirjandus.

R. VIIDALEPP: JUHISEID RAHVALUULEKOGUJATELE. MIDA JA KUIDAS KOGUDA?

Nimetatud 48-leheküljeline brošüür on ilmunud Eesti Rahvaluule Arhiivi väljaandel ja annab kokkuvõtliku ülevaate sellest, mida rahvaluule nime all tuleb üldse koguda ja kuidas seda teha, et tulemused oleksid tõesti väärtuslikud ning uurimistöödeks hõlpsasti kasutatavad. See on mõeldud käsiraamatuks neile, kes on huvitatud oma kodukoha rahvamälestuste kogumisest, ja saadetakse tasuta kätte igauhele, kes oma soovist teatab E. Rahvaluule Arhiivile, Aia t. 42, Tartu. Rahvaluulekogujatele antakse ka preemijad raamatutes ja rahas.

Väljaandja: N. K. Peastaap. Vastutav toimetaja: G. Reial.

Toimetuse nõukogu: kol.-ltn. P. Asmus, prof. E. Ein, rektor J. Köpp, koolinõunik J. Lang, dir. V. Neggo, prof. A. Piip ja kol. A. Traksmaa.

Toimetus: H. Treial (peatoimetaja), noortemagistrid V. Hiir (tegevtoimetaja), R. Lahi, K. Liping, A. Ohaka ja E. Taks.

Toimetus-talitus: Tartus, Võidu 10, tuba 16, tel. 9-60.

Tellimishind: aastas Kr. 1.20, 6 k. — Kr. 0.70, 3 k. — Kr. 0.40. Üksiknumber 15 senti, Ajakiri ilmub 12 korda aastas.